

**MONITORING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH
I NADWYŻKOWYCH W POWIECIE KOZIENICKIM
ZA 2013**

marzec 2014

Opracowała:

**Anita Chołaj
st. insp. pow.
Wydział Aktywizacji Rynku Pracy
PUP w Kozienicach**

I WSTĘP

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest procesem systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy, dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno – zawodowym oraz formułowania na tej podstawie ocen, wniosków i krótkoterwałych prognoz niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania systemów kształcenia zawodowego i szkolenia bezrobotnych.

Podstawowymi źródłami informacji wykorzystywanymi w niniejszym opracowaniu były:

- „Zalecenia metodyczne do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych” Ministerstwa Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej Departamentu Rynku Pracy, Warszawa 2003,
- Raporty i wskaźniki wygenerowane z aplikacji MZ – Monitoring Zawodów
- Załącznik nr 3 do sprawozdania MPiPS 01 „Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności za I połowę 2013 roku”
- Załącznik nr 2 do sprawozdania MPiPS 01 – „Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy za I połowę 2013 roku”
- rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 08.12.2004 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz.U. z 2004 Nr 265, poz. 2644 z późn. zm.)
- ustawa z dnia 20.04.2004 r.o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r., poz. 674 z późn. zm.)
- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 listopada 2008 r. w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej na 2009 r. (Dz.U.z 2008 r. Nr 221 poz. 1436 z późn. zm)
- rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2010 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. z 2010 r. Nr 82 poz. 537 z późn zm.).

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych łączy wiedzę z zakresu popytu i podaży siły roboczej w przekroju zawodowym. Informacje o bezrobociu i ofertach pracy posłużą w szczególności jako źródło informacji do:

- doskonalenia jakości usług rynku pracy w zakresie pośrednictwa i poradnictwa zawodowego, poprzez dostarczenie szczegółowej informacji w zakresie zawodów

poszukiwanych przez pracodawców oraz zawodów, na które nie ma zapotrzebowania na rynku pracy,

- właściwego planowania zgodnie z potrzebami rynku pracy kierunków szkoleń osób bezrobotnych,
- planowania poziomu i kierunków kształcenia zawodowego dostosowanego do potrzeb rynku pracy,
- merytorycznego uzasadnienia realizacji projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej.

Bezrobocie na lokalnym rynku pracy na dzień 31.12.2013 r.

Na koniec grudnia 2013 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Kozienicach zarejestrowanych było 4974 osoby bezrobotne, w tym 2442 kobiety. W odniesieniu do grudnia 2012 r. liczba bezrobotnych w powiecie kozienickim nieznacznie wzrosła o 37 osób.

Na koniec grudnia 2013r., według danych GUS, stopa bezrobocia dla powiatu kozienickiego wynosiła 19,2% (grudzień 2012 r. –18,9%), podczas gdy stopa bezrobocia dla kraju – 13,4 % , a dla województwa mazowieckiego – 11,0 %.

Z przytoczonych danych wynika, że problem ma charakter długofalowy i wykazuje tendencję wzrostową. Ma to związek z pogarszającą się koniunkturą gospodarczą.

Lokalne bezrobocie charakteryzowało się na koniec grudnia 2013 r. dominacją:

- osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku (91,9% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych);
- osób bezrobotnych zamieszkałych na wsi (74,9% ogółu);
- bezrobotnych mężczyzn (50,9% ogółu);
- osób bezrobotnych w wieku 25 - 34 lata (28,1% ogółu);
- osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym oraz gimnazjalnym i poniżej (60,4% ogółu);
- osób długotrwale bezrobotnych pow. 24 m-cy (26,6 % ogółu) od dnia ostatniej rejestracji.

Art. 49 ustawy z dnia 20.04.2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, wyodrębnia grupy osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, do których adresowane są aktywne programy rynku pracy. Procentowy udział osób bezrobotnych w poniższych kategoriach kształtował się w powiecie kozienickim na koniec grudnia 2013r następująco:

	liczba bezrobotnych ogółem	udział procentowy osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy w ogólnej liczbie bezrobotnych	liczba bezrobotnych kobiet	udział procentowy bezrobotnych kobiet będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy w ogólnej liczbie bezrobotnych kobiet
	4974	X	2442	X
osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy ogółem, w tym	4678	94,0%	2268	92,9%
do 25 roku życia	1030	20,7%	480	19,7%
długotrwale bezrobotne*	3169	63,7%	1613	66,0%
kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	X	11,3%	562	23,0%
powyżej 50 roku życia	1212	24,4%	493	20,2%
bez kwalifikacji zawodowych	1621	32,6%	741	30,3%
bez doświadczenia zawodowego	1520	30,6%	788	32,3%
bez wykształcenia średniego	3004	60,4%	1175	48,1%
samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko 18 roku życia	287	5,8%	232	9,5%
które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia	79	1,6%	0	X
niepełnosprawni	125	2,5%	66	2,7%

*osoby długotrwale bezrobotne – oznacza to bezrobotnego pozostającego w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych;

II ANALIZA BEZROBOCIA WEDŁUG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

Na koniec grudnia 2013 roku zarejestrowanych było 4974 osoby, w tym poprzednio pracujących zarejestrowanych było 3765 osób tj. 75,7 %. Natomiast dotychczas niepracujący stanowili 24,3% (tj. 1209 osób w rejestrach PUP w Koźienicach).

Bezrobocie według zawodów (grup zawodów) można analizować na kilku różnych poziomach: 10 wielkich grup zawodowych, 30 dużych grup zawodowych, 116 grup średnich, 392 grupy elementarne lub 1170 zawodów i specjalności. Niniejszy raport został opracowany w oparciu o kody sześciocyfrowe (np. 522107 sprzedawca) czyli zawody i specjalności. Jest to naszym zdaniem najbardziej przejrzysta forma przedstawienia „Monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych” w powiecie koźienickim.

Struktura bezrobotnych według zawodów – stan na 31.12.2013 r. (24 zawody najliczniej reprezentowane)

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	w tym kobiety	w tym absolwenci
Ogółem z tego:			4974	2442	252
1	000000	Bez zawodu	1009	472	114
2	522107	Sprzedawca	426	384	27
3	916201	Robotnik placowy	359	152	1
4	722204	Ślusarz	144	1	4
5	711202	Murarz	107	0	0
6	331403	Technik ekonomista	95	83	2
7	512001	Kucharz	82	74	0
8	411004	Technik prac biurowych	77	67	0
9	311504	Technik mechanik	69	1	4
10	821304	Monter podzespołów i zespołów i zespołów elektronicznych	62	62	0
11	931301	Robotnik budowlany	57	3	0
12	752208	Stolarz meblowy	55	17	0
13	753105	Krawiec	54	53	0
14	723105	Mechanik samochodów osobowych	49	0	1
15	432103	Magazynier	48	12	0
16	514101	Fryzjer	48	47	6
17	723307	Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	47	0	0
18	512002	Kucharz małej gastronomii	45	32	10
19	751201	Cukiernik	45	33	2
20	751204	Piekarz	42	9	0
21	723103	Mechanik pojazdów samochodowych	41	0	7
22	263102	Ekonomista	36	29	2
23	322002	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	36	27	1
24	522305	Technik handlowiec	36	34	1

Na koniec grudnia 2013 roku, rozpatrując liczbę bezrobotnych według zawodów najliczniejszą grupę stanowiły osoby bez zawodu - 1009 osób tj. 20,3% ogółu, sprzedawcy - 426 osób tj. 8,3%, robotnicy placowi - 359 osób tj. 7,2% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych wg zawodów.

Z wyżej przedstawionej tabeli wynika, że analogicznie jak w poprzednich okresach w 2013 r. w powiecie kozienickim najliczniej reprezentowane są zawody z wykształceniem zawodowym. Dane zawarte w tabeli wskazują na to, że nadal niekorzystna jest sytuacja sprzedawców, ślusarzy, techników ekonomistów, którzy od lat dominują wśród bezrobotnych na lokalnym rynku pracy.

Powtarzające się z roku na rok trudności znalezienia pracy w tych samych zawodach i specjalnościach mogą wywoływać większe zniechęcenie w poszukiwaniu pracy. System kształcenia powinien być bardziej dostosowany do potrzeb rynku pracy.

Napływ bezrobotnych wg zawodów w powiecie kozienickim w 2013 roku

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	w tym kobiety	w tym Absolwenci
Ogółem			5119	2422	595
1	00000	Bez zawodu	1174	516	302
2	522301	Sprzedawca	426	384	46
3	961302	Robotnik placowy	301	148	5
4	722204	Ślusarz	161	0	19
5	311504	Technik mechanik	102	1	7
6	331403	Technik ekonomista	88	74	5
7	711202	Murarz	82	0	1
8	411004	Technik prac biurowych	72	63	3
9	723105	Mechanik samochodów osobowych	58	0	3
10	512001	Kucharz	57	46	2
11	723103	Mechanik pojazdów samochodowych	53	0	12
12	432103	Magazynier	52	11	2
13	931301	Robotnik budowlany	52	2	0
14	311303	Technik elektryk	50	0	2
15	514101	Fryzjer	50	47	9
16	723307	Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	50	0	2
17	522305	Technik handlowiec	49	47	5
18	752208	Stolarz meblowy	48	15	1
19	512002	Kucharz małej gastronomii	44	24	15
20	821304	Monter podzespołów i zespołów elektronicznych	42	42	0
21	263102	Ekonomista	41	35	4

Z analizy powyższej tabeli wynika, że w II połowie 2013 r. największy napływ był w następujących zawodach: sprzedawca - 426 osoby tj. 8,3% ogółu zarejestrowanych, robotnik placowy- 301 osób tj. 5,9% ogółu, ślusarz -161 osoby tj. 3,1% ogółu rejestrowanych w omawianym okresie. Można zauważyć, że wyżej wymienione zawody należą również do najliczniej występujących na dzień 31.12.2013 r.

III ANALIZA OFERT PRACY WEDŁUG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

Oferty pracy zgłoszone do Powiatowego Urzędu Pracy to wolne miejsca zatrudnienia, miejsca stażu, prac interwencyjnych, robót publicznych, prac społecznie użytecznych, przygotowania zawodowego dorosłych. W 2013 roku Powiatowy Urząd Pracy w Koźienicach pozyskał 1336 wolnych miejsc pracy, w tym 870 miejsc pracy subsydiowanej tj. 65,1% wszystkich. Wpływ subsydiowanych form zatrudnienia na kształtowanie popytu na pracę jest bardzo wysoki i w znaczący sposób wpływa na ożywienie lokalnego rynku.

Struktura ofert pracy wg zawodów w 2013 roku

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Oferty pracy zgłoszone w 2013
Ogółem			1336
1	515303	Robotnik gospodarczy	179
2	411090	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	154
3	522301	Sprzedawca	114
4	961302	Robotnik placowy	70
5	911207	Sprzątaczką biurowa	51
6	932913	Sortowacz	42
7	432103	Magazynier	41
8	431102	Fakturzystka	28
9	262101	Archiwista	19
10	941201	Pomoc kuchenna	19
11	412001	Sekretarka	17
12	911203	Pokojowa	15
13	711401	Betoniarz	14
14	325905	Opiekunka dziecięca	13
15	531202	Asystent nauczyciela przedszkola	13
16	833203	Kierowca samochodu ciężarowego	13

Powyższa tabela pokazuje, że do zawodów generujących wolne miejsca pracy zaliczyć możemy: robotników gospodarczych, pracowników biurowych, sprzedawców, robotników placowych, sprzętaczki biurowe. Należy zauważyć, że w zawodzie robotnik gospodarczy zdecydowaną większość stanowiły oferty robót publicznych. Natomiast zawody pracownicy biurowi, sprzedawca, sprzętaczki biurowe to przede wszystkim oferty stażu. Na naszym rynku pracy istnieje duże zapotrzebowanie na pracowników o niskich kwalifikacjach i jednocześnie jest obserwowany duży napływ bezrobotnych w tych zawodach.

IV ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH

Analizę zawodów deficytowych i nadwyżkowych przeprowadzono w oparciu o zalecenia metodyczne do prowadzenia monitoringu.

Zawody deficytowe i nadwyżkowe określane są za pomocą wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów – $W_{n,I}^k$ mierzonej stosunkiem średniej miesięcznej liczby zgłoszonych ofert pracy w danym zawodzie w badanym okresie do średniej miesięcznej liczby zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie, w badanym okresie.

1. Zawody deficytowe

Poprzez zawód deficytowy należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Przyjmuje się, że:

zawody o wskaźniku $W_{n,I}^k > 1,1$ to zawody deficytowe,

$W_{n,I}^k$ jest to iloraz średniomiesięcznej liczby ofert pracy zgłoszonych w połowie 2013 roku w danym zawodzie do średniomiesięcznej liczby zarejestrowanych bezrobotnych w 2013 roku w danym zawodzie.

Ranking 20 deficytowych zawodów w Powiecie Koziennickim w 2013 r.

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności deficytu
1	262101	Archiwista	19
2	411090	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	17,1111
3	911203	Pokojowa	15

4	932913	Sortowacz	14
5	712202	Glazurnik	10
6	515303	Robotnik gospodarczy	9,4211
7	243305	Specjalista do spraw sprzedaży	9
8	514208	Wizażystka/stylistka	9
9	961102	Ładowacz nieczystości stałych	9
10	343301	Bibliotekarz	7
11	411003	Pracownik kancelaryjny	7
12	341203	Opiekun w domu pomocy społecznej	4,5
13	412001	Sekretarka	4,25
14	341205	Pracownik socjalny	3,6667
16	332101	Agent ubezpieczeniowy	3
17	325905	Opiekunka dziecięca	2,6
18	235914	Wychowawca w placówkach oświatowych, wychowawczych i opiekuńczych	2,3333
19	711501	Cieśla	2,3333
20	422602	Recepcjonista	2,25

Według powyższej metodologii najwyższe miejsca w rankingu zajmują następujące zawody: Archiwista o wskaźniku intensywności deficytu $W = 19$, Pozostali pracownicy obsługi biurowej $W = 17,1111$, Pokojowa $W = 15$. Należy jednak podkreślić, że wskaźnik intensywności deficytu w przypadku takich zawodów jak pozostali pracownicy obsługi biurowej, pokojowa kształtowane są przez oferty pracy zgłaszane przez pracodawców w ramach stażu, a robotnik gospodarczy w ramach robót publicznych.

Po konsultacji z pośrednikami pracy wynika, że najbardziej deficytowymi zawodami na oferty pracy niesubsydiowanej są: kosmetyczka, fryzjer, pielęgniarka z aktualnymi uprawnieniami, spawacz, kierownik budowy. Pracodawcy poszukują osób w w/w zawodach z wieloletnim doświadczeniem zawodowym i z aktualnymi uprawnieniami.

2. Zawody nadwyżkowe

Poprzez zawód nadwyżkowy należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy niższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

zawody o wskaźniku $W_{n,I}^k < 0,9$ to zawody nadwyżkowe

$W_{n,I}^k$ jest to iloraz średniomiesięcznej liczby ofert pracy zgłoszonych w 2013 roku w danym zawodzie do średniomiesięcznej liczby zarejestrowanych bezrobotnych w 2013 roku w danym zawodzie.

Ranking 30 najbardziej nadwyżkowych zawodów w na koniec 2013 r.

Lp	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki
1	962906	Woźny	0,8571
2	712601	Hydraulik	0,8
3	432103	Magazynier	0,7885
4	712101	Dekarz	0,75
5	811105	Operator koparko – ładowarki	0,75
6	228203	Specjalista bezpieczeństwa i higieny pracy	0,6667
7	325402	Technik masażysta	0,6667
8	441501	Pracownik do spraw osobowych	0,6667
9	524502	Sprzedawca w stacji paliw	0,6667
10	524902	Doradca klienta	0,625
11	932911	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	0,5455
12	441990	Pozostali pracownicy obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowani	0,5238
13	228301	Fizjoterapeuta	0,5
14	241202	Doradca finansowy	0,5
15	263401	Psycholog	0,5
16	265102	Artysta grafik	0,5
17	311104	Technik geodeta	0,5
18	421103	Kasjer bankowy	0,5
19	531190	Pozostali opiekunowie dziecięcy	0,5
20	541307	Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	0,5

W powyższej tabeli nie uwzględniono zawodów o intensywności nadwyżki równej „0” czyli takich, dla których w 2013 roku nie wpłynęła żadna oferta pracy.

Według pośredników pracy najbardziej nadwyżkowymi zawodami ofert pracy niesubsydiowanej są: sprzątaczką biurową, pracownicy biurowi, kierowca z prawem jazdy kat. B, opiekunka dziecięca, szatniarz, woźny.

V Wnioski końcowe

W oparciu o sporządzony ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych, analizę napływu bezrobotnych oraz ofert pracy zgłoszonych w PUP w Kozienicach nasuwają się następujące spostrzeżenia i wnioski:

- Niezmiennie największą grupę zawodową wśród pozostających bez pracy stanowią bezrobotni nie posiadający zawodu (bez zawodu). Jest to grupa obejmująca przede wszystkim osoby z wykształceniem podstawowym i gimnazjalnym, osoby posiadające wykształcenie średnie ogólnokształcące oraz osoby z wykształceniem średnim zawodowym bez tytułu zawodowego.

- Na koniec grudnia 2013 r. bez zawodu było zarejestrowanych 1009 osób tj. 20,3% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. Osoby te znacznie częściej tracą pracę. Uzasadnione jest podejmowanie działań w zakresie aktywizowania tej grupy bezrobotnych poprzez np.: przekwalifikowania, szkolenia czy staże.
- W 2013 roku do Powiatowego Urzędu w Koźlenicach zgłoszonych było 1336 wolnych miejsc pracy, w tym 870 ofert pracy subsydiowanej. Znaczna część ofert pracy dotyczyła stanowisk przy pracach prostych i niewymagających specjalnych kwalifikacji, co wiąże się jedynie z przeszkoleniem zainteresowanych potencjalnych pracowników.
- Liczba ofert skierowana do osób posiadających wyższe wykształcenie była niewielka; ranking zawodów nadwyżkowych i deficytowych pokazuje, że wyższe wykształcenie nie daje gwarancji zatrudnienia.
- Analiza ofert zaewidencjonowanych w 2013 roku wg struktury stanowisk pracy wykazuje stosunkowo dużą liczbę ofert na stanowiska pracownik biurowy. Zauważyć należy jednak, że oferty te dotyczyły przede wszystkim możliwości odbycia stażu, z których tylko część zakończyła się zatrudnieniem po jego odbyciu. Statystycznie najbardziej deficytowymi zawodami na lokalnym rynku pracy są zawody: archiwista, pozostali pracownicy obsługi biurowej, pokojowa.
- Statystycznie najbardziej nadwyżkowymi zawodami na lokalnym rynku pracy są m. in. zawody: woźny, hydraulik, magazynier.
- Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych w oparciu o statystykę rynku pracy nie jest w stanie określać rzeczywistej skali zjawiska. Wynika to z faktu, że nie wszystkie wolne miejsca pracy są zgłaszane przez pracodawców do Urzędu.

